

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 12C/21/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117204932
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Heinrichová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4117204932.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v spore žalobkyne: G. X., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XX, zast.: JUDr. Viera Šantová, bytom Rastislavova 152/18, Lužianky, proti žalovanému: PUBLICUM IUVENE, o.z., IČO: 37 860 143, so sídlom Pri strelnici 45, Nitra, zast.: JUDr. Peter Križan, advokát so sídlom Koceľova 2, Nitra, o určenie neplatnosti právneho úkonu, sudkyňou Mgr. Ivanou Heinrichovou, takto

rozhodol:

I.Súd žalobu zamietá.

II.Súd priznáva žalovanému náhradu trov konania v plnej výške, ktorú je povinná zaplatiť žalobkyňa s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1.Žalobkyňa sa žalobou doručitou súdu dňa 22.2.2017 domáhala určenia, že Zmluva o postúpení pohľadávky uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 5.2.2016 a Dodatok č.1 k zmluve o postúpení pohľadávky uzatvorený dňa 5.2.2016 sú neplatné. Žalobu odôvodnila tým, že bola žalovaným uvedená do omylu, žalovaný na ňu naliehal na uzatvorenie zmluvy, pričom jej úmyselne zamlčoval skutočnú výšku pohľadávky a úkony sú tak preto absolútne neplatné.

2.V priebehu konania dňa 17.1.2019 zástupkyňa žalobkyne doručila súdu návrh na zmenu žaloby a žiadala, aby súd určil, že žalobkyňa G. X., rod. N., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XX, je vlastníčkou peňažnej pohľadávky voči Slovenskému pozemkovému fondu, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 33 53 445 vo výške 29.041,42 eura z titulu Kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/15.00 uzatvorenej so spoločnosťou MH Invest, s.r.o., IČO: 36 724 530 ako kúpna cena za predaj pozemku, nachádzajúceho sa v kat. úz. B., obec B., parc.č. XXXX, orná pôda o výmere 1922 m², zapísanej na LV č. XXXX v podiele 1/1. Zmenu petitu žaloby súd pripustil uznesením č.k. 12C/21/2017-80 zo dňa 14.2.2019.

3.Zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní uviedla, že na to aby žalobkyňi boli vyplatené peniaze z depozitu z SPF, tento od nej požaduje dohodu alebo rozhodnutie súdu o tom, že zmluva je neplatná. Je si vedomá toho, že žalobkyňa bude musieť žalovanému odplatu 5.000 eur vrátiť, je s tým uzrozmeneá. Predložila výzvu zo dňa 19.7.2016, ktorú žalobkyňi adresoval SPF, aby sa vyjadrila, či finančnú náhradu zloženú v depozite SPF vo výške 29.041,42 eura previedla zmluvou o postúpení pohľadávok na PUBLICUM IUVENE, o.z. a oznámenie zo dňa 10.2.2017, kde jej bolo oznámené, že SPF vyplatí finančnú náhradu buď na základe dohody, z ktorej bude zrejmé, ktorej strane má SPF plniť finančnú náhradu alebo na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Žalobkyňa trvala na podanej žalobe, 5.2.2016 bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok v zmysle ust. § 524 OZ a ten istý deň aj dodatok. Žalobkyňa bola označená ako postupca, žalovaný ako postupník. Predmetom zmluvy bola pohľadávka, ktorej veriteľom bola žalobkyňa voči Slovenskej republike zastúpenej SPF

vzniknutá na základe kúpnej zmluvy popísanej v žalobe. Zmluvou o postúpení pohľadávok žalobkyňa postúpila pohľadávku + príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené žalovanému a ten sa stal veriteľom pohľadávky. Pohľadávka je postupiteľná, zmluva bola odplatná. Dohodnutá bola cena za postúpenie pohľadávky 10.000 eur, suma 5.000 eur bola vyplatená žalobkyni. Žalobkyňa podpísala aj plnomocenstvo pre advokátsku kanceláriu, celý čas mala voči advokátovi dôveru a listiny podpísala. Aby žalobkyňa si mohla splniť svoju povinnosť a vrátiť sumu 5.000 eur žalovanému, čoho si je vedomá a čo je predmetom iného konania, tak žiada v tomto konaní určiť, že je vlastníčkou peňažnej pohľadávky. Pokiaľ jej žalobe bude vyhovieť vráti sumu 5.000 eur žalovanému. Finančnú náhradu nie je možné postúpiť na tretiu osobu v zmysle zák. 180/1995 v znení zák. č. 155/2017 účinného od 1.9.2017, je vylúčené aby od 1.9.2017 bola predmetom postúpenia finančná náhrada a vzťahuje sa to aj na vzťahy vzniknuté do 31.8.2017, teda aj na predmetnú zmluvu. Zmluva o postúpení pohľadávok je absolútne neplatný právny úkon, nevyplývajú z nej žiadne práva a povinnosti. Podanú žalobu žalobkyňa zdôvodňuje tým, aby mohla žalovaná vrátiť vyplatenú zálohu. Poukazuje na stanovisko SPF zo dňa 10.2.2017. Požiadala SPF o vyplatenie finančnej náhrady. Žalobu o vyplatenie finančnej náhrady nepodávala. SPF sa nebráni vyplateniu finančnej náhrady, len potrebuje rozhodnutie súdu, že pohľadávka patrí žalobkyni.

4.Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že vyjadrenie žalobkyne, že potrebuje súdne rozhodnutie, aby jej SPF vyplatil finančnú náhradu, je len jej domnienka. V inom obdobnom prípade, kde bol žalovaný SPF, pristúpil k plneniu. Pridržiaval sa písomného vyjadrenia zo dňa 25.6.2017 do zmeny petitu. Následne došlo v predmetnej veci k zmene petitu, tu poukazoval na § 19 ods. 8 Zákona č. 180/1995 a § 29 ods. 2 zák. č. 180/1995. Je vylúčené, aby predmetom postúpenia bola finančná náhrada. Aj žalobkyňa tvrdí, že zmluva o postúpení pohľadávok je absolútne neplatný právny úkon, môže sa domáhať len určenia relatívnej neplatnosti. Žaloba tak ako je podaná je neprípustná, nie je daný naliehavý právny záujem. Právne postavenie žalobkyne, aj keby bola v konaní úspešná, by sa nezmenilo. Má žalovať SPF o vyplatenie finančnej náhrady. Keďže neexistuje medzi stranami sporné právo nemôže byť daný naliehavý právny záujem.

5.Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom zástupkyne žalobkyne, právneho zástupcu žalovaného, oboznámením sa s obsah spisu a zistil tento skutkový a právny stav:

Žalobkyňa ako postupca a žalovaný ako postupník uzatvorili dňa 5.2.2016 Zmluvu o postúpení pohľadávky v znení jej Dodatku č. 1 zo dňa 5.2.2016, predmetom zmluvy bolo odplatné postúpenie pohľadávky postupcu voči dlžníkovi žalovanému. Žalobkyňa bola veriteľom pohľadávky voči Slovenskej republike, zast. SPF a to na základe Kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/15.00 uzatvorenej medzi dlžníkom a spoločnosťou MH Invest, s.r.o., predmetom ktorej bol predaj pozemkov v k. ú. B., a to aj pozemok postupcu zapísaný na LV č. XXXX,KNC parc. č. XXXX orná pôda vo výmere 1922 m2 v podiele 1/1. Postúpenie pohľadávky bolo odplatné a cena za postúpenie bola dohodnutá vo výške 10.000 eur, z ktorej suma 5.000 eur je splatná do rúk postupcu pri podpise zmluvy a časť vo výške 5.000 eur do 10 dní od vyplatenia pohľadávky. Postupca vyhlásil, že pohľadávka je postupiteľná a v plnom rozsahu uplatniteľná voči dlžníkovi.

Žalobkyňa namietala vyplatenie sumy 29.041,42 eura titulom finančnej náhrady žalovanému ako žiadateľovi, uviedla to v liste zo dňa 1.8.2016 adresovaného SPF.

Tomu predchádzala výzva zo dňa 19.7.2016, ktorú žalobkyni adresoval SPF, aby sa vyjadrila, či finančnú náhradu zloženú v depozite SPF vo výške 29.041,42 eura previedla zmluvou o postúpení pohľadávok na PUBLICUM IUVENE, o.z.

Na LV č. XXXX je ako vlastník nehnuteľností arc. č. XXXX ostatné plochy o výmere 1922 m2 v podiele 1/1 zapísaný MH Invest, s.r.o.

Oznámením zo dňa 10.2.2017 bolo žalobkyni oznámené, že SPF vyplatí finančnú náhradu buď na základe dohody, z ktorej bude zrejmé, ktorej strane má SPF plniť finančnú náhradu alebo na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Finančná náhrada je zložená v depozite.

Žalobkyňa podala na Okresnú prokuratúru Nitra oznámenie o spáchaní trestného činu podvodu dňa 4.11.2016.

K dohode medzi stranami sporu nedošlo.

6. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenia, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 524 ods. 1,2 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 525 ods. 1,2 OZ postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne inak je neplatný.

Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 39a OZ, neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dá sa alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

Podľa § 49a OZ, právny úkon je neplatný, ako ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala, alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl táto osoba vyvolala úmyselne. Omyl v pohnútku nerobí právny úkon neplatným.

7. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou naliehavého právneho záujmu, keď žalobkyňa sa domáhala určenia, že je vlastníčkou peňažnej pohľadávky voči Slovenskému pozemkovému fondu vo výške 29.041,42 eura z titulu Kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/15.00 uzatvorenej so spoločnosťou MH Invest, s.r.o. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj citované zákonné ustanovenie § 137 CSP súd žalobu zamietol, nakoľko dospel k názoru, že žalobkyňa na podanej žalobe nemá naliehavý právny záujem a vzhľadom na tieto skutočnosti sa meritom veci súd ďalej ani nezaoberal a k argumentom týkajúcim sa predmetu sporu sa súd z týchto dôvodov ani nevyjadruje. Čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu, žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníčkou pohľadávky voči SPF, pretože aj keby bola v konaní úspešná, neprineslo by to žiadnu zmenu v jej právnom postavení. Civilný sporový poriadok výslovne stanovuje, čoho sa môže žalobca domáhať, teda aké sú prípustné druhy žalôb z hľadiska obsahu petitu. Žalobou možno uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie, či tu právo je alebo nie je. Žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania súdu, má naliehavý právny záujem. Tento je daný spravidla v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. Žaloba podaná žalobkyňou je v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia žalobou určovacou a žalobkyňa sa jej môže domáhať len vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem, ktorý je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť a právne postavenie žalobcu je ohrozené, pričom ani jedna z týchto podmienok podľa názoru súdu splnená nie je. Žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby z dôvodu uplatňovania si náhrady za vyvlastnenie, môže sa domáhať priamo plnenia. Posúdenie platnosti právneho úkonu je otázkou predbežnou vo vzťahu k riešeniu otázky neexistencie práva alebo právneho vzťahu, ktorý mal byť týmto právnym úkonom založený, zmenený alebo ukončený, tak na určení neplatnosti právneho úkonu nie je daný naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písmeno d/ CSP. Žalobkyňa žiadala určiť, že

je vlastníčkou pohľadávky - teda určenie právnej skutočnosti a takáto žaloba spadá pod ustanovenie § 137 písmeno d/ CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti, avšak len za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu. Podľa ustálenej judikatúry v zásade je potrebné vychádzať z toho, že určovací žaloba má povahu preventívnu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemôže domáhať ochrany žalobou na plnenie. Medzi stranami sporu musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Z uvedeného vyplýva, že naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť.

8.O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému súd náhradu trov konania priznal v plnej výške, nakoľko vo veci mal žalovaný úspech, v sporových konaniach sa uplatňuje zásada úspechu, teda strana, ktorá mala v konaní plný úspech, čo je v tomto prípade žalovaný, keďže žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá, má právo na náhradu trov konania proti neúspešnej strane, teda žalobkyni a v konaní neboli zistené žiadne výnimočné okolnosti, ani dôvody hodné osobitného zreteľa, a to ani v okolnostiach danej veci, ani u strán sporu a to s poukazom na ustanovenie § 257 CSP. V zmysle ustanovenia § 262 ods. 1, 2 CSP rozhodol súd len o nároku na náhradu trov konania a o výške bude rozhodovať samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Nitre prostredníctvom Okresného súdu Nitra (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.